

Doctor of Philosophy in Social Sciences Association
Ramkhamhaeng University

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพล ต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน A Causal Relationship Model of the Elements Influencing the Performance to Excellence in Private Schools

กมลทิพย์ ใจดี¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบ และสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน จากการวิเคราะห์เอกสารและแนวคิด ทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้อง 2) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และ 3) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยพบว่า 1.) องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารกระบวนการ และด้านผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ 2.) การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าองค์ประกอบและรูปแบบ มีความเหมาะสม และได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) ตัวแปรด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ตัวแปรด้านการประเมินผล และ 3) ตัวแปรด้านการสรรหาคัดเลือก 3.) รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติดังนี้ โดยมีค่าไค-สแควร์ (χ^2) = 169.59 องศาอิสระ (df) = 156 ซึ่งค่า χ^2/df = 1.08, p = 0.22, GFI = 0.93, AGFI = 0.90, RMR = 0.049 และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ของสมการโครงสร้างตัวแปรแฝงภายในของผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.91 แสดงว่าตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนได้ร้อยละ 91 และมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน

คำสำคัญ: อิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน

¹ รองผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองละโว้วิทยา ตำบลเขาสามยอต อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

ABSTRACT

This research aims to 1) identification of elements and formulation of the hypothetical causal model of elements, which analysis of documents concepts and theories related, that influencing the performance to excellence in private schools. 2) confirmation of the model by interview experts and 3) verification of the formulated causal model through empirical data. The findings of this study were as follows. 1.) There were five elements influencing the performance to excellence in private schools include elements of leadership, strategic planning, human resource development, process management and performance to excellence. 2.) The elements, observed variable and the model was appropriated from confirmation of the model by experts. The experts give more feedback of three observed variables: 1) moral variables 2) evaluation variables and 3) the recruitment selection variables. 3.) The consistency of the elements that influencing the performance to excellence in private schools showed that the model is consistent with empirical data: $\chi^2 = 169.59$ $df = 156$, $\chi^2/df = 1.08$, $p = 0.22$, $GFI = 0.93$ $AGFI = 0.90$, $RMR = 0.049$ and a coefficient prediction of the structural equation latent within performance to excellence in private schools was 0.91, indicating that the variables in the model can explain the variability of performance results to excellence in private schools is 91 percent and its influencing the performance to excellence in private schools.

Keywords: Influencing the performance Excellence in private schools

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในศตวรรษที่ 21 สังคมโลกได้มีการเปลี่ยนแปลง โดยมีแนวโน้มเป็นสังคมที่มีการแข่งขันเพื่อชิงความได้เปรียบในเชิงธุรกิจการค้าค่อนข้างสูง ในเวทีแห่งการแข่งขัน มีปัจจัยอยู่หลายอย่างเป็นตัวแปรชี้วัดความได้เปรียบ ไม่ว่าจะเป็นความพร้อมในการบริหารจัดการ เงินทุน และเทคโนโลยี อนึ่ง ประชากร ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในฐานะที่เป็นฐานการผลิต เพราะเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ๆ ดังนั้นสิ่งแรกที่เราควรให้ความสำคัญคือจะต้องพัฒนาประชากรให้มีศักยภาพ ซึ่งศักยภาพของประชากรในประเทศจะเป็นเช่นใดนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของประเทศเป็นสำคัญ การพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถและมีคุณภาพอย่างทั่วถึง จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเพิ่มสมรรถนะและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

จากผลการวิเคราะห์คุณภาพการศึกษาไทย พบว่าจำเป็นต้องเร่งพัฒนาการศึกษาในทุกๆ ระดับ โดยการจัดการศึกษาจะต้องเปิดกว้างมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งการจัดการศึกษาของเอกชนนั้น ได้เกิดขึ้นควบคู่กับสังคมไทยมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องจากรัฐบาลต้องการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเพียงพอ แต่ด้วยข้อจำกัด

ด้านทรัพยากรและเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระการจัดการศึกษาของรัฐ รัฐจึงเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2536, หน้า 1) โดยมีวิวัฒนาการและบทบาทสำคัญเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ปัจจุบันเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา และกระจายอยู่ทั่วไปทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทำให้รัฐไม่ต้องลงทุนขยายการศึกษามากนัก จากสภาพการจัดการศึกษาของไทยที่ผ่านมา แม้จะประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาเชิงปริมาณที่เพิ่มขึ้น สามารถจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนในวัยเรียนได้ค่อนข้างครอบคลุม แต่สำหรับในด้านคุณภาพการศึกษาจากหลายทศวรรษที่ผ่านมา ยังมีปัญหาอยู่หลายเรื่องที่จะต้องได้รับการแก้ไข เช่น เรื่องคุณภาพการศึกษา เรื่องการบริหารจัดการ และเรื่องการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะเรื่องคุณภาพการศึกษาในเชิงสัมฤทธิ์ผล เพราะกระบวนการหล่อหลอมให้เกิดคุณภาพอย่างแท้จริงยังไม่ปรากฏให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม

แม้ว่าจะมีโรงเรียนเอกชนจำนวนมากที่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพสูง จะสามารถจัดการศึกษาได้ดีกว่าการศึกษาของรัฐ แต่ก็มีโรงเรียนเอกชนอีกจำนวนหนึ่งที่มีสภาพด้อยกว่า จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐานให้เป็นที่น่าไว้วางใจของผู้ปกครองและสามารถอยู่รอดได้อย่างมีเสถียรภาพ สามารถดำเนินกิจการอยู่ได้โดยไม่ล้มเลิกกิจการ เพราะการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเอกชนแตกต่างจากโรงเรียนของรัฐ คือมี

ลักษณะเป็นธุรกิจทางการศึกษา ซึ่งนอกจากจะต้องเน้นคุณภาพทางวิชาการแล้ว การบริหารยังต้องคำนึงถึงกำไรเพื่อให้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ จากจำนวนนักเรียนที่ลดลงค่อนข้างมากได้ส่งผลกระทบต่อโรงเรียนเอกชนหลายแห่งต้องประสบปัญหาทางการเงิน และได้ปิดตัวไปจำนวนหนึ่ง อีกทั้งยังคาดการณ์ว่า ยังมีโรงเรียนเอกชนอีกหลายแห่งมีแนวโน้มในการปิดกิจการลงอันเป็นผลมาจากวิกฤตเศรษฐกิจและการบริหารจัดการต้นทุน ในภาวะเช่นนี้โรงเรียนเอกชนต้องทบทวนบทบาทและกลยุทธ์ในการดำเนินงาน

เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาเอกชนให้สูงขึ้น เพื่อความอยู่รอดและความก้าวหน้าต่อไป ซึ่ง “คุณภาพการศึกษา” เป็นเงื่อนไขที่จะเปิดโอกาสให้การศึกษาเอกชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น สำหรับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้ปกครองจะตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานเข้าไปศึกษาต่อ แม้ว่าโรงเรียนเอกชนหลายแห่งจะมีคุณภาพการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างดีโดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ แต่อย่างไรก็ดีคุณภาพการศึกษาเอกชนบางส่วนยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงอีกมากโดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนขนาดกลางและขนาดเล็กที่อยู่นอกเมือง ซึ่งระบบบริหารคุณภาพจะเป็นตัวจักรสำคัญประการหนึ่งที่จะขจัดปัญหาดังกล่าวได้ ระบบบริหารคุณภาพที่โรงเรียนเอกชนไทยใช้ในการบริหารงานปัจจุบันมีอยู่ 3 ประเภท คือ การรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน การประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และการประเมินสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน ของกระทรวงศึกษาธิการ แต่ระบบคุณภาพทั้งหมดนี้เป็นเพียงการประกันคุณภาพซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเท่านั้น หากมีการพัฒนาระบบคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศนั้น จะช่วยให้สถานศึกษาเอกชนมีศักยภาพในการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบและวิธีการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศตามบริบทของประเทศไทย โดยการสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน ซึ่งพัฒนาตัวแบบมาจากเกณฑ์ความเป็นเลิศทางการศึกษาของ MBNQA ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยนำมาสังเคราะห์รวมกับแนวคิดเกี่ยวกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติในหลายประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงผลการดำเนินงานโรงเรียนเอกชนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล อันจะนำไปสู่ความเป็นเลิศยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน และเพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบ

ที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน

3. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา กำหนดขอบเขตเนื้อหาตามแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วยตัวแปรองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารกระบวนการ และด้านผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ

2. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน ระดับสามัญศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 300 คน

3. ขอบเขตพื้นที่ในการวิจัย คือโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)

4. ขอบเขตระยะเวลาที่วิจัย ระยะเวลา 12 เดือน โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2555 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2555

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในเชิงวิชาการ คือ จะช่วยให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทสังคมไทย

ที่สามารถนำไปเป็นแหล่งอ้างอิงเพื่อการวิจัยต่อเนื่องหรือพัฒนาให้สมบูรณ์ให้ดียิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

2. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการประยุกต์ใช้ ทำให้ได้ตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศที่เหมาะสมกับสภาพและบริบทของโรงเรียนเอกชนในประเทศไทย และสามารถนำไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายในการขับเคลื่อนนโยบายและวัตถุประสงค์ในการวางแผนดำเนินงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศ และเพื่อยกระดับมาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนเอกชนสู่ระดับสากล

ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นตอนที่ 1

การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน และสร้างร่างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ ที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน การวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเอกสาร (documentary research) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1962-2010 จำนวน 130 เรื่อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาตัวบ่งชี้และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน

2. สร้างร่างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน การศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วยหลายตัวแปร (multivariate) สามารถเป็นตัวแทนขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน ที่สังเคราะห์ขึ้น จัดกลุ่มตัวแปรใหม่ที่มีลักษณะใกล้เคียงหรือเหมือนกันมาจัดกลุ่มได้ 5 องค์ประกอบ ซึ่งได้แก่องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารกระบวนการ และด้านผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ

ขั้นตอนที่ 2

การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน

ในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาดัดลีนว่าตัวบ่งชี้ เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน หรือไม่มีความครอบคลุมเพียงพอ ควรปรับแก้อย่างไรและมีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องอะไรบ้าง ผู้วิจัยเก็บ

รวบรวมข้อมูลด้วยแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เป็นผู้บริหารต้นแบบ จำนวน 5 ท่าน โดยผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบฯ และศึกษาตัวแปรสังเกตได้เพิ่มเติมจากประสบการณ์ตรงของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตรวจสอบร่างรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิมาใช้ในการปรับรูปแบบที่สร้างขึ้น ซึ่งทำให้ได้รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อใช้เป็นรูปแบบเชิงสมมติฐานในการตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 3

การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ระดับสามัญศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างต้องเท่ากับหรือมากกว่า 100 (Anderson & Gerbing, 1984, pp. 115-173 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 54; Hair & Others, 1995, p. 373) และกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ควรใช้ 5 หน่วยต่อหนึ่งตัวแปร หรือต้องมีจำนวน 5 เท่าของตัวแปร (Stevens, 1996, p. 372) เมื่อพิจารณาหลักการข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 5 เท่าของตัวแปร จึงต้องการกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวนไม่น้อยกว่า 130 คน สำหรับการวิเคราะห์ตัวแปรจำนวน 26 ตัวแปร เพื่อให้การวิจัยมีข้อมูลเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์ ประกอบกับผลการตอบกลับส่วนใหญ่มีจำนวนไม่ถึง 50% ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเป็น 300 คน และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น (probability sampling) โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) ทั้งนี้ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์จำนวน 214 ฉบับ (response rate = 71.3%)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) และคำถามปลายเปิดได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน และตอนที่ 2 แบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน ลักษณะเครื่องมือเป็นการตรวจสอบรายการ (check list) และเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบิก (rubric score) ซึ่งเป็นการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงและอิงการปฏิบัติ สำหรับแนวทางที่จะใช้ใน

การประเมินผลการดำเนินงาน มี 2 ลักษณะ คือ ปฏิบัติได้และไม่ปฏิบัติ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ทำการพัฒนาขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ภาษาที่ใช้ และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่มุ่งวัด (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยได้นำข้อเสนอแนะมาปรับแก้ไขแบบสอบถามเพื่อให้มีความเที่ยงตรงและใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ตามที่ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ และเพื่อให้เกิดความครอบคลุมของข้อคำถามและความชัดเจนของภาษา โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป พบว่ามีข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์การพิจารณา และผู้เชี่ยวชาญยังได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการปรับบางข้อคำถามให้มีความชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แต่มีคุณลักษณะที่เหมือนกันจำนวน 30 ฉบับ โดยการสุ่มแบบเจาะจง เพื่อนำมาวิเคราะห์พิจารณาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ทดสอบค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Coefficient Alpha) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยได้ค่าความเชื่อมั่นขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนิน

งานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.879-0.931

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นใช้สถิติบรรยายการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตลอดจนวิเคราะห์ลักษณะการแจกแจงของตัวแปร วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ได้พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งคำนวณหาขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน โดยใช้โปรแกรมสถิติขั้นสูง LISREL 8.72 และทำการปรับโมเดลจากค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากที่สุด โดยค่าสถิติสำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลเชิงสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษ (Root Mean square Residual: RMR) รวมถึงค่าสถิติแสดงเส้นอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม (direct-indirect effect) และอิทธิพลรวม (total effect) ขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างและค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 300 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 214 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.3 ของจำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด โดยมีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี มากที่สุด ในส่วนของวุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโทและมีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี และขนาดโรงเรียนส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่

1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวแปรด้านองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน พบว่า

1.2.1 องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ ผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริงโดยมีคุณธรรมจริยธรรม มีระดับการปฏิบัติที่ดี/ดีเลิศมากที่สุด รองลงมาคือ มีการสื่อสารที่ดี มีวิสัยทัศน์ และมีการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

1.2.2 องค์ประกอบด้านการวางแผนกลยุทธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริงโดยมีการพัฒนากลยุทธ์ มีระดับการปฏิบัติที่ดี/ดีเลิศมากที่สุด รองลงมาคือ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การประเมินผล และการจัดการสารสนเทศ ตามลำดับ

1.2.3 องค์ประกอบด้านการบริหารกระบวนการ ผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริงโดยมีกระบวนการออกแบบและจัดการศึกษามีระดับการปฏิบัติที่ดี/ดีเลิศมากที่สุด รองลงมาคือ กระบวนการสนับสนุน การให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการบริการนักเรียน ตามลำดับ

1.2.4 องค์ประกอบด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริงโดยมี การอบรมและพัฒนาบุคลากร มีระดับการปฏิบัติที่ดี/ดีเลิศมากที่สุด รองลงมาคือ บรรยากาศองค์การ การสร้างแรงจูงใจและการสรรหาคัดเลือก ตามลำดับ

1.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนพบว่า ผลการดำเนินงานด้านประสิทธิผลขององค์กรมีระดับการปฏิบัติที่ดี/ดีเลิศมากที่สุด รองลงมา คือ ผลงานด้านงบประมาณ การเงินและการตลาด ผลงานด้านบุคลากร ผลการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผลการเรียนรู้ของนักเรียน ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง

2.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 21 ตัวแปรพบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทุกคู่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ทางบวกทั้งหมด มีค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.37 ถึง 0.84 โดยมีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ได้แก่ การสรรหาคัดเลือกและการอบรมและพัฒนาบุคลากร มีค่าเท่ากับ 0.84

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง จำนวน 5 ตัวแปร พบว่าตัวแปรแฝงทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกทั้งหมด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 0.92 โดยคู่ตัวแปรแฝงที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำและการวางแผนกลยุทธ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.92 รองลงมา คือ องค์ประกอบด้านการวางแผนกลยุทธ์ และการบริหารกระบวนการ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.88 และเมื่อเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ กับตัวแปรแฝงองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคลสูงสุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.92 รองลงมา คือ องค์ประกอบด้านการวางแผนกลยุทธ์ และภาวะผู้นำ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.90 และ 0.85 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 169.59 องศาอิสระ (df) เท่ากับ 156 ซึ่งค่า χ^2/df เท่ากับ 1.08 มีค่าน้อยกว่า 2 ระดับความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.22 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.93 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI)

เท่ากับ 0.90 มีค่าเข้าใกล้ 1 ในขณะที่ ดัชนีกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.049 มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของสมการโครงสร้างตัวแปรแฝงภายในของผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนพบว่า มีค่าเท่ากับ 0.91 แสดงว่าตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนได้ร้อยละ 91

4. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน

4.1 ผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากองค์ประกอบด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล การวางแผนกลยุทธ์และภาวะผู้นำ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.59 0.48 และ 0.06 ตามลำดับ และได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงลบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากองค์ประกอบด้านการบริหารกระบวนการ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ -0.14

4.2 ผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ โดยส่งผ่านองค์ประกอบด้านการบริหารกระบวนการ และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.79 รองลงมา คือได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากองค์ประกอบด้านการวางแผนกลยุทธ์ โดยส่งผ่านองค์ประกอบด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.29

และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากองค์ประกอบด้านการบริหารกระบวนการ โดยส่งผ่านองค์ประกอบด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.15

4.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ มีค่าอิทธิพลรวมสูงสุดเท่ากับ 0.85 รองลงมาได้แก่ องค์ประกอบด้านการวางแผนกลยุทธ์ และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.77 และ 0.59 ตามลำดับ และมีอิทธิพลรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากองค์ประกอบด้านการบริหารกระบวนการ ซึ่งมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.01

4.4 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลระหว่างตัวแปรองค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน พบว่า

4.4.1 องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ มีอิทธิพลทางตรงต่อองค์ประกอบด้านการวางแผนกลยุทธ์ การบริหารกระบวนการ และการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.92 0.37 และ 0.14 ตามลำดับ

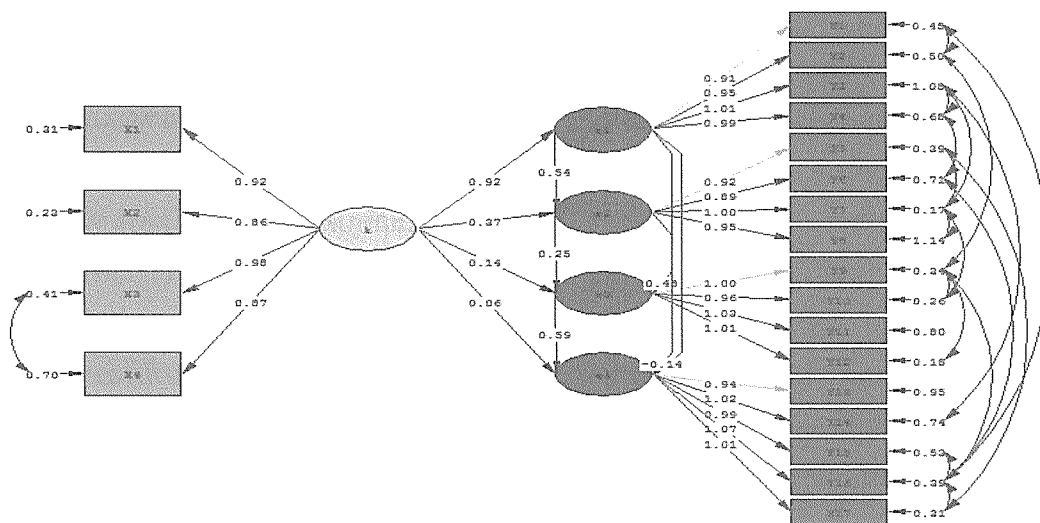
4.4.2 องค์ประกอบด้านการวางแผนกลยุทธ์มีอิทธิพลทางตรงต่อองค์ประกอบด้านการบริหารกระบวนการ และการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.54 และ 0.48 ตามลำดับ

4.4.3 องค์ประกอบด้านการบริหารกระบวนการ มีอิทธิพลทางตรงต่อองค์ประกอบด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าอิทธิพล
เท่ากับ 0.25

4.4.4 องค์ประกอบด้านการ พัฒนาทรัพยากรบุคคล มีอิทธิพลทางตรงต่อผล

การดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีค่าอิทธิพล
เท่ากับ 0.59

Chi-Square=169.59, df=156, P-value=0.21610, RMSEA=0.020

ภาพ 1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการตรวจสอบเชิงคุณภาพและ
เชิงปริมาณของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ
ขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนิน
งานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน มีประเด็น
สำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของ
รูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร
ได้แก่

1.1 ตัวแปรด้านคุณธรรมจริยธรรม
ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่จะมีส่วนต่อความสำเร็จ
หรือล้มเหลวขององค์กร หากองค์กรใดมีผู้นำที่มี
คุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ ความสามารถ
ประสบการณ์ที่ดีย่อมนำพาองค์กรให้ประสบ
ความสำเร็จได้จากสภาพสังคมในปัจจุบันผู้บริหาร
จำเป็นต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของยุคโลกา
ภิวัตน์ จำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นจนเกิดการ
แย่งชิงทรัพยากรที่มีจำกัด ทำให้ระดับคุณธรรม
จริยธรรมของบุคคล องค์กรลดต่ำลง

1.2 ตัวแปรด้านการประเมินผล
เป็นปัจจัยที่สำคัญเพื่อประเมินว่ามีการนำแผน
กลยุทธ์ไปปฏิบัติอย่างแท้จริงเพียงใด ตอบสนอง
ต่อวิสัยทัศน์หรือไม่ และได้ผลเป็นอย่างไรเพื่อที่

จะสามารถวัดความสัมพันธ์ของแผนกลยุทธ์ได้ ในขณะเดียวกันก็สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นสมมติฐานในการจัดทำแผนกลยุทธ์ฉบับต่อไปได้ ทำให้ได้ข้อมูลข้อเท็จจริงอันจะนำมาสู่บทสรุปที่ไม่บิดเบือนจากผลการปฏิบัติจริงที่เกิดขึ้น

1.3 ตัวแปรด้านการสรรหาคัดเลือก ซึ่งเป็นกระบวนการหลักสำคัญที่เป็นจุดเริ่มต้นในการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ส่งผลกับความอยู่รอดขององค์กร เพราะหากระบบการสรรหาคัดเลือกได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ก็จะทำให้องค์กรมีศักยภาพ สามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนเติบโต มีความได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งบุคคลดังกล่าวก็จะกลายเป็นทุนมนุษย์ที่สำคัญเป็นเสมือนสินทรัพย์ที่มีคุณค่ามหาศาลต่อองค์กร

2. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน

จากการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่สอง กับรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นผลจากการวิจัยในขั้นตอนที่สาม เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับ พบว่ารูปแบบที่เป็นผลมาจากการดำเนินการวิจัยทั้งสองขั้นตอนไม่แตกต่างกัน เพราะต่างก็เป็นรูปแบบที่มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงกล่าวคือรูปแบบที่สร้างขึ้นประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน ซึ่งเป็น

องค์ประกอบที่มาจากการทบทวนเอกสารงานวิจัย และแนวคิดของนักวิชาการ

3. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ซึ่งแสดงว่ารูปแบบเชิงสมมติฐานที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง โดยองค์ประกอบต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

3.1 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน

3.1.1 จากข้อค้นพบของผลการวิจัยที่ว่าผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน ได้รับอิทธิพลทางตรงจากองค์ประกอบด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล องค์ประกอบด้านการวางแผนกลยุทธ์และองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ ตามลำดับ แสดงว่า

(1) การพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากที่สุดที่จะส่งผลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศในด้านต่างๆ ของโรงเรียน เพราะครูจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนการสอนโดยตรงให้กับนักเรียน ซึ่งการสอนที่มีคุณภาพจะช่วยให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้น ครูจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะและความสามารถที่เหมาะสม เพื่อจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมให้กับเด็ก ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาบุคลากรครูจึงถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง สอดคล้องกับ

Senge (1994, p. 10); Lassey (1998, p.1) ทำนองเดียวกับผลงานวิจัยของ สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2539) พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน โดยครูที่มีความรู้และมีประสบการณ์ทางการสอน มีความเสียสละ อุทิศเวลาให้กับนักเรียนและโรงเรียน จัดทำการสอนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน มีการติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียน และนำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนการสอน

(2) องค์ประกอบด้านการวางแผนกลยุทธ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน การวางแผนกลยุทธ์เป็นสิ่งจำเป็นต่อองค์กรอย่างมาก เพราะหากมีการวางแผนกลยุทธ์ที่ดี ย่อมมีมุมมองที่กว้างไกล สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและมองเห็นภาพที่ควรจะเป็นในอนาคตได้ สามารถวางแผนและกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม โดยการตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายนอก หาโอกาสและอุปสรรค ตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายใน หาจุดแข็งจุดอ่อน แล้วนำไปสร้างประเด็นเชิงกลยุทธ์ กำหนดกลยุทธ์ เลือกกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ควบคุมและประเมินผล การใช้กลยุทธ์ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Chardler & Alfred (1962, p. 13); Glueck (1977, p. 338)

(3) องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน เนื่องจากผู้บริหารจะเป็น

ผู้สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้ครูและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการทำให้องค์การประสบความสำเร็จ มีการพัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งผู้นำควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจริยธรรม และมีส่วนร่วมในการวางแผน มีการสื่อสารที่ดี มีภาวะผู้นำ ความมุ่งมั่น ความคิดริเริ่มให้เกิดขึ้นทั่วทั้งองค์การ เพื่อโน้มน้าวให้บุคลากรและครูทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Yukl (2002); Edmonds (1997) as cited in Hoy & Miskel, 2008)

3.1.2 จากข้อค้นพบของผลการวิจัยที่ว่าผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ โดยส่งผ่านองค์ประกอบด้านการบริหารกระบวนการ และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งผู้บริหารจะต้องวางนโยบายกระบวนการ ระบบที่ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถ โดยการส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมเกี่ยวกับกระบวนการการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการวางแผนและการบริหารกระบวนการที่ดี จะทำให้การทำงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนในการที่ครูจะให้การดูแลและจัดการศึกษาให้แก่เด็กได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับสัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551); Heneveld (1996)

3.1.3 จากข้อค้นพบของผลการวิจัยที่ว่าผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากองค์ประกอบด้านการวางแผนกลยุทธ์ โดยส่งผ่านองค์ประกอบด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล การนำแผนเชิงกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้น จำเป็น

อย่างยั้งที่จะต้องมีการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ดี เพื่อใช้ประโยชน์จากขีดความสามารถหรือศักยภาพของครูและบุคลากร ในการนำความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานว่าบรรลุตามแผนที่ตั้งไว้หรือไม่ และนำผลการประเมินดังกล่าวไปใช้เพื่อการปรับปรุงผลการปฏิบัติงานและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Marquardt and Reynolds (1994, อ้างถึงใน วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2543, หน้า 78); Thompson and Weiner (1996, p. 25); Talley (2001)

3.1.4 จากข้อค้นพบของผลการวิจัยที่ว่าผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากองค์ประกอบด้านการบริหารกระบวนการ โดยส่งผ่านองค์ประกอบด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล กระบวนการจัดการเรียนการสอน หรือการออกแบบการศึกษา จะต้องมุ่งเป้าหมายให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้าน มีการบริหารงานวิชาการหรือการจัดหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนตลอดจนตัวนักเรียน โดยมีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว จะต้องจัดให้มีครูที่มีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ตรงกับงานที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงการให้โอกาสในการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูและบุคลากร อันจะก่อให้เกิดผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ สอดคล้องกับแนวคิดของ Burden (2003, p. 3 อ้างถึงใน มานะ สินธุวงษานนท์, 2550, หน้า 122)

3.1.5 จากข้อค้นพบของผลการวิจัยที่ว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลรวมต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน ได้แก่ องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำโดยมีอิทธิพลรวมสูงสุด รองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบด้านการวางแผนกลยุทธ์ และองค์ประกอบด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ผู้บริหารจะต้องมีการจัดองค์การ โครงสร้างการบริหารงานที่เป็นระบบ มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ มีการถ่ายทอดวิสัยทัศน์เพื่อนำไปปฏิบัติ โดยผ่านระบบการนำองค์การไปยังครูและบุคลากร จากผลการศึกษาของ Edmonds (1982, pp. 4-11) ยังพบว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจะต้องมีสภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง มีระเบียบ เอื้ออาทรต่อบุคลากร เอาใจใส่บุคลากร ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และมีความคาดหวังในระดับที่สูง สอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2539); พิธาน พันธ์ทอง (2548); สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2550); กิตติพงศ์ โด่งพิมาย (2551); สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551); สรุปได้ว่าผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยผู้บริหารเป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ ต้องมีภาวะผู้นำ ในการกระตุ้นเสริมสร้างบรรยากาศในการทำงาน ขวัญกำลังใจ ตลอดจนสร้างระบบการบริหารที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ มีความสามารถในการสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงศ์ โด่งพิมาย. (2551). *การศึกษาสาเหตุที่โรงเรียนขนาดเล็กบางโรงเรียนจัดการศึกษาได้มาตรฐานอยู่ในระดับดี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิธาน พันทอง. (2548). *ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มานะ สันธวงษานนท์. (2549). ปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 18(2), 115-127.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2543). *การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: ชีระป้อมวรรณกรรม.
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2539). *รายงานการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2551). *ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน: การพัฒนาและตรวจสอบความตรงของตัวแบบ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2536). *แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- Chandler, Jr., & Alfred. D. (1962). *Strategy and structure*. Massachusetts: The M.I.T. Press
- Glueck, W. F. (1977). *Management*. Hinsdale: The Dryden.
- Hair, J. F., et al. (1998). *Multivariate Data Analysis* (5th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Henveld, W., & Craig, H. (1996). *School Count: World Bank Project Designs and the Quality of Primary Education in Sub-Saharan Africa*. Policy Research Working Paper No. WTP 303. Washington D.C.: World Bank.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2001). *Educational administration theory, research and practice* (6th ed). Singapore: McGraw-Hill.
- Lassey, P. (1998). *Developing a learning organization*. London: Kogan Page.
- Senge, P. M., Kliener, A., Roberts, C., Ross, R. B., & Smith, B. J. (1994). *The fifth discipline field book: Strategies and tools for building a learning organization*. London: Nicholas Bradley.
- Stevens, J. (1996). *Applied multivariate statistics for the social sciences* (3rd ed.). New Jersey: Lawrence Erlbaum.